

Vzdáme-li se svobody pro dočasné bezpečí, přijdeme nakonec o obojí

Klub na obranu demokracie k výročí Dne boje za svobodu a demokracii

Před jednatřiceti lety se české společnosti otevřela cesta k právnímu státu opřenému o základní občanská práva a svobody. A zároveň k politickému uspořádání, jež stojí na svobodné soutěži politických stran. Naše země se stala součástí společenství západních demokracií – vstoupili jsme do Atlantické aliance i do Evropské unie. A vrátili jsme se do prostředí, v němž se odvíjel náš politický, duchovní a kulturní život v posledním tisíciletí.

To, co se u nás děje v posledních měsících, není jen epidemie, ale taky a především politická krize. Není to nic neobvyklého. Lidské dějiny jsou v mnoha ohledech nikdy nekončící „stav nouze“. Často musíme obětovat řadu věcí, které byly pohodlné a na něž jsme si zvykli.

Zároveň bychom měli vědět, že jsou i věci, kterých se nikdy a za žádných okolností zříkat nesmíme. Věci, které úzce souvisejí se svobodou, s demokracií, s tím, čemu věříme. To, co jsme znovunabyli po 17. listopadu 1989.

A hlavně: měli bychom umět vymezovat si v našem proměnlivém světě vždy znovu hranici, která odděluje to, čeho se vzdát snad a někdy můžeme, od toho, čeho se vzdát nikdy a za žádnou cenu nesmíme.

V každé krizové situaci, jako je ta dnešní, se vždycky najdou takoví, co usilují využít pocitu ohrožení, který se lidí zmocňuje, k prosazení svých nekalých a nízkých zájmů. Už v dubnu t. r. upozorňovali představitelé Evropské unie na to, že přijetí některých krizových opatření přináší i rizika útoků na principy právního státu, demokracii a základní práva a že vlády některých zemí EU jsou ve velkém pokušení, aby si pod pláštíkem boje s pandemií opatřily neomezené mocenské kompetence.

Přesně to provádí už pár měsíců naše vláda. Kryje se přitom pokryteckou ideologií, podle níž, když jde o bytí a nebytí společnosti, musí jít stranou politikaření: „Všechna moc epidemiologům a hygienikům!“ Jistě, názor odborníků musí být v této situaci brán vážně. Ale není možné, aby nakonec třeba nechtěně sloužili jen jako zástěrka politické ctižádosti nějakého mocenského uskupení.

Dbejme přitom na článek 4, odst. 4 Listiny základních práv a svobod, kde se praví: „Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.“

Nyní, kdy vzpomínáme výročí 17. listopadu 1989, se proto obracíme na občanskou společnost, to jest především na politické strany hlásící se k listopadové demokracii a na nezávislé iniciativy, a obracíme se i na českou veřejnost jako celek: v rámci, který nám dává ústava a zákony, braňme tomu, aby dnešní vláda a establishment v každodenní politice ve svůj prospěch posouvaly hranice mezi tím, čeho se snad někdy z nezbytnosti můžeme, a tím, čeho se nikdy, za žádných okolností zříci nesmíme.

Benjamin Franklin kdysi napsal: „Ti, kdo se vzdávají základních svobod, aby získali trochu dočasného bezpečí, si nezaslouží ani svobodu, ani bezpečí.“ A dodejme, nakonec taky o obojí přijdou.

Pokud s námi souhlasíte, prosíme, připojte se k nám svým podpisem.

V Praze, 12. listopadu 2020

Výbor Klubu na obranu demokracie:

Bohumil Doležal, Vojtěch Kučera, Miroslav Fleischman, Jan Scheinost

Členové KOD a bývalí účastníci Demokratické iniciativy:

Petr Dušejovský, Martin Erben, Vladimír Fritsch, František Hodík, Petr Chowaniec, Vladislav Kahle, Petr Kreuz, Martin Litomiský, František Lízal, Hana Mahlerová, Josef Matoušek, Jitka Matoušková, Herbert Pařízek, Jan Pavlík, Ondřej Pěč, Vladimír Peřina, Hana Petrásková, Jiří Pieštík, Vojtěch Průša, Ivan Rigel, Tamara Riglová, Václav Řeřábek, Kamil Skřivan, Aurelie Skřivanová, Lenka Smětáková, Gabriela Sodomková, David Svoboda, Milan Sýkora, Pavla Sýkorová, Jiří Šimeček, Miroslav Štengl, Stanislav Toula, Vladislav Vaňák, Jiří Vaněk, Ladislav Voves, Milan Zapletal, Jan Zima